

Dansk er et svært sprog

Kommunikation er afgørende i forholdet mellem patient og læge. *Dungu et al* [1] har undersøgt de sproglige barrierer i sundhedsvæsenet for børn og unge, som ikke har dansk som hovedsprog (dette nummer af Ugeskrift for Læger, side 1681). Undersøgelsen viste, at lægen oplevede sproglige vanskeligheder i 37% af konsultationerne. I 44% af disse konsultationer førte de sproglige vanskeligheder til diagnostisk usikkerhed, ekstra blodprøver, længere konsultationer og vanskeligheder ved at informere og vejlede barn og familie.

I ingen af konsultationerne blev der anvendt professionelle tolke. Hyppigst var det familiemedlemmer, som tolkede. Lægerne angav primært praktiske årsager som begrundelse for at anvende ikkeprofessionelle tolke.

Undersøgelsen understreger behovet for professionel tolkning ved undersøgelse og behandling af patienter, som ikke har dansk som hovedsprog. Tolkning drejer sig ikke kun om oversættelse. For patienten har det betydning, at tolken kan oversætte eller forklare faste vendinger og fagudtryk, og for lægen kan tolken forklare kulturelle forhold i opfattelsen af sygdom.

Brug af familiemedlemmer som tolke bør undgås. Det bryder den fortrolighed, der må være mellem patient og læge, og kan begrænse informationen. Brug af børn og unge som tolke for deres familie er uacceptabel, bortset fra i meget akutte situationer.

Dansk er et svært sprog både at udtale og forstå. Det kan lyde som en floskel, men jo mere udbredt et sprog er, jo mere bliver brugerne påvirket af andre brugere. Det gør sproget mindre komplekst og derved lettere at forstå [2]. Komplexiteten i mindre udbredte sprog som dansk er modsat større. Der sker derfor ofte misforståelser, når udlændinge taler med danskere – og også når danskere taler med danskere! Så forventningen om, at man kan klare sig uden tolk efter at have boet i Danmark i mere end tre år, er for mange ikke realistisk. Især i en uvant situation, hvor man er bekymret, f.eks. i mødet med en læge. Lægen opfattes af mange som en autoritet, og er patienten ikke fortrolig med sproget, kan det afholde vedkommende fra at bede om at få gentaget eller uddybet en forklaring.

Børn og unge har ret til en tolk, men brug af tolk er besværligt og tidskrævende, og tilgængeligheden er ofte begrænset. For at sikre ligestillingen mellem patient og læge må adgangen til tolkning være let tilgængelig og så lidt indgribende i relationen mellem pa-

tient og læge som muligt. En mulighed er teletolkning, som af patienterne opleves at være lige så god som en tilstedeværende tolk [3]. Det er en langt mere fleksibel og omkostningseffektiv form, som også er tilgængelig i højere grad end traditionel tolkning, hvor tolken er fysisk til stede.

Lægens vigtigste opgave er at hjælpe patienten. Uden en sikker kommunikation er det illusorisk at løse denne opgave [4].

LITTERATUR

1. Dungu KHS, Kruse A, Svane SM et al. Language barriers and use of interpreters in two Danish paediatric emergency units. *Dan Med J* 2019;66(8):A5558.
2. Reali F, Chater N, Christiansen MH. Simpler grammar, larger vocabulary: how population size affects language. *Proc Biol Sci* 2018;285:20172586.
3. Joseph C, Garruba M, Melder A. Patient satisfaction of telephone or video interpreter services compared with in-person services: a systematic review. *Aust Health Rev* 2018;42:168-77.
4. Kierkegaard S. En ligefrem meddelelse. C.A. Reitzels Forlag, 1859.

LEDER

Klaus Børch

Ugeskr Læger
2019;181:V70686

KORRESPONDANCE:

Klaus Børch, Børne- og Ungeafdelingen, Hvidovre Hospital. E-mail: Klaus.Boerch@regionh.dk

INTERESSEKONFLIKTER: ingen. Forfatterens ICMJE-formular er tilgængelig sammen med lederen på Ugeskriftet.dk